

A veszélyeztetett fajok nemzetközi kereskedelmének hazai vonatkozásai

OKRI – AM

**Konferencia a természetkárosító
cselekmények közigazgatási- és
büntetőjogi megítéléséről**

AGRÁRMINISZTERIUM

**Biodiverzitás- és Génmegőrzési
Főosztály**

Rákóczi András Márton

A NEMZETKÖZI KERESKEDELEM MÉRTÉKE

- ❖ Évente 199 milliárd USD
 - ❖ Fajok több mint 57 %-a érintett
-

**A kereskedelem több mint
350 millió egyedre érint
évente**

EGYEZMÉNY A VESZÉLYEZTETETT VADON ÉLŐ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK NEMZETKÖZI KERESKEDELMÉRŐL

- ❖ **Nemzetközi egyezmény
(1973)**
- ❖ **185 ország**
- ❖ **Természetvédelem a
kereskedelem
szabályozása által**
- ❖ **I, II, III függelék**
- ❖ **Komplex engedélyezési
rendszer**

MI A PÉLDÁNY?

Néha
speciális
kivételek

Állat vagy
növény

Élő és
élettelen

Bármely
felismerhető rész
és származék

> 40.900 ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJ

FAUNA

6610 faj + 68 alfaj

FLORA

34310 faj

EU SZABÁLYOZÁS

I.

A

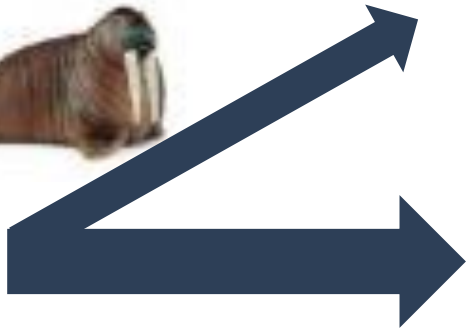
II.

B

III.

C

D

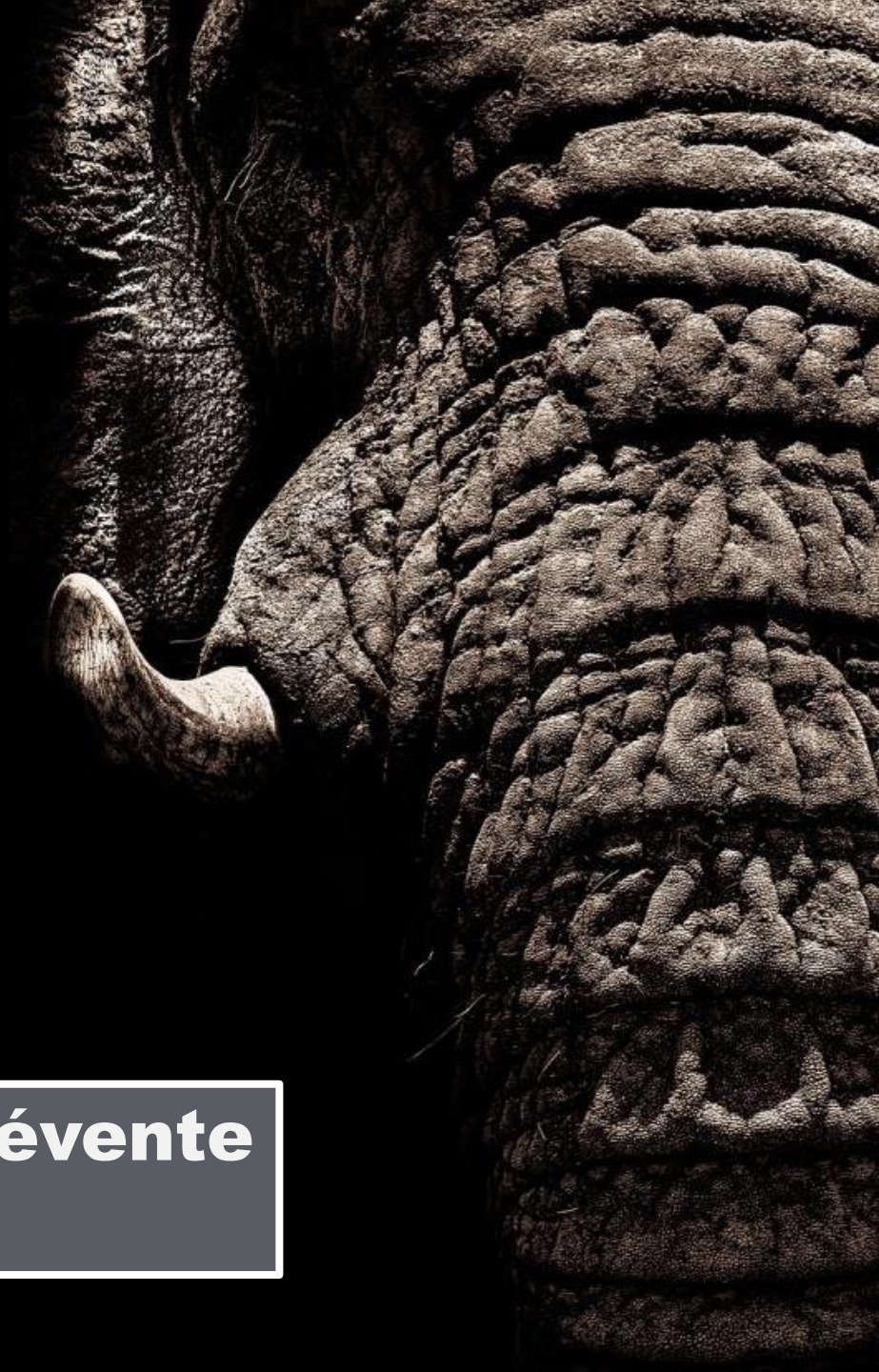
N
E
M
-
C
-
E
S
E
S

A vadon élő fajok globális kereskedelme az elmúlt négy évtizedben jelentősen bővült mind mennyiség, mind érték, mind kereskedelmi hálózatok tekintetében.

Cél a kínálat fenntartása, kereslet kielégítése, amely:

- ❖ **Élőhelyről történő gyűjtéssel,**
 - ❖ **Járulékos állatpusztulással,**
 - ❖ **Inváziós fajok behurcolásával,**
- jár.**

**Az illegálisan szerzett éves nyereség évente
8 - 20 milliárd Euró közé tehető**

**Az illegális kereskedelemben forgalomba
kerülő állatok és növények a
legértékesebb csempészáruk a
kábitószeres és fegyveres után!**

**Ugyanazok a szervezett bűnözői körök,
ugyanazok az útvonalak és módszerek**

Alacsony kockázat:

- **Felderítés esélye kicsi**
- **Lényegesen kisebb a várható szankció mértéke**

Jelentős profit

MAGYARORSZÁG ÉS A KKE SZEREPE

- ❖ **Tranzit - Külső határ (balkáni útvonal)**
- ❖ **Piac**
- ❖ **Származási ország**

KKE MINT TRANZIT

Emlősök:

- ❖ Főemlősök

Madarak:

- ❖ jákópapagáj
- ❖ afrikai pintyek
- ❖ ragadozó madarak
- ❖ turákók, szarvcsőrű madarak stb.)

Hüllők:

- ❖ Ritka teknősök
- ❖ Gyíkok

Egyéb:

- ❖ Üvegangolna és angolna termékek
- ❖ Kaviár

A KKE MINT PIAC

Exotikus állatok:

- ❖ Főemlősök
- ❖ Nagymacskák
- ❖ Papagájok

Hüllők:

- ❖ Jelentős tenyésztők vannak a régióban

Növények:

- ❖ Ritka kaktuszok

A KKE MINT FORRÁS

Hazai védett madarak

- ❖ Általában nem CITES fajok
- ❖ Élő – pintyek, szalakóták
- ❖ Lelőtt – pacsirták és más énekes madarak, fürjek, récék, ludak

Hazai ragadozó madarak

- ❖ Héják
- ❖ Vándorsólyom
- ❖ Kerecsensólyom

Őshonos teknősök

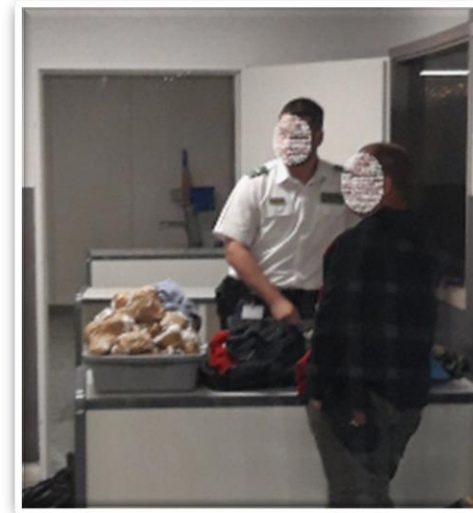
Vadásztrófeák

Őshonos növények (hóvirág stb.)

A „KAKTUSZOS” ÜGY

- ❖ *Aztekium valdezii* Velazco, M.A.Alvarado & S.Arias, 2013
- ❖ Feljelentés – eBay hirdetés alapján (2017)
- ❖ Összetett jogi környezet
- ❖ Házkutatások
- ❖ Reptéri foglалás (2019)
 - 4 utas – 500 vadon gyűjtött kaktusz
- ❖ 12 gyanúsított
- ❖ Összesen 2200 lefoglalt kaktusz
- ❖ 1,5 millió EUR feltételezett haszon

ÍTÉLET

1. vádlott – 1 és $\frac{3}{4}$ év börtön (próbaidő)
 2. vádlott – 2 év börtön (próbaidő)
 - 3.-10. gyanúsított – felfüggesztve + bírság
 - 11.-12. gyanúsított – megrovás
- 1-5 % vagyonvisszaszerzés az illegális haszomból

VÉGREHAJTÁSI TAPASZTALATOK

- ❖ Ez évig a Btk. szerinti vadon élő állat- vagy növényfajok akár egyetlen egyedére történő elkövetés is megvalósította a természetkárosítást
- ❖ Esetenként aránytalan büntetés / jelentősége szakértői kérdés

**1 db orrszarvú tülök
/ 1 pld pálmakakadu**

1 db kőkorall

BTK. MÓDOSÍTÁSA

A Btk. 242. §-a a következő (3b) bekezdéssel egészült ki:

„(3b) Nem büntethető az (1) bekezdés c) pontja alapján, aki a természetkárosítást elhanyagolható mennyiségű egyedre követi el, ha jogszabály meghatározza a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó élő szervezet egyedének elhanyagolható mennyiségét.”

HAZAI VHR MÓDOSÍTÁSA

A 292/2008 Korm. rend. a következő 23/A §-al egészült ki:

23/A. § * (1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 242. § (3b) bekezdésének alkalmazása tekintetében természetes személyek esetében elhanyagolható mennyiségnek minősül

a) a **kőkorallok** (*Scleractinia* sp.) **élettelen példányai**, amennyiben a szállítmány össztömege nem haladja meg a 2 kilogrammot,

b) csomagolt és kiskereskedelmi forgalomra előkészített **gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, táplálék-kiegészítő készítmények és kozmetikumok** legfeljebb **5 csomag** mennyiségig, ahol a csomag alatt a legkisebb, végső fogyasztóknak szánt kiszerezést kell érteni, valamint

c) **hüllők** (*Reptilia* spp.) **bőréből készült megmunkált példányok legfeljebb 4 darabig.**

(2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezés nem mentesít az elhanyagolható mennyiségű példány tartása, szállítása és azzal történő kereskedelem esetén az e rendelet, illetve más, nem büntetőjogi jogszabályokban foglalt jogkövetkezmények alkalmazása alól.

A „HÉJÁS” ÜGY

- ❖ **Feljelentés - DINPI (2019)**
- ❖ **Fészekfosztás (2020 május)**
- ❖ **Kulcsfontosságú bizonyítékok – leplezett eszközök: telefon lehallgatás, leplezett figyelés, kutatások**
- ❖ **További feltárt bűncselekmények: engedély nélküli tartás, okirathamisítás, orvvadászat, lőfegyverrel visszaélés**

ÍTÉLET

2X 2 év szabadságvesztés 3 év próbaidőre felfüggesztve
1 év 3 hónap szabadságvesztés 2 év próbaidőre felfüggesztve
1 év 10 hónap szabadságvesztés 2 év próbaidőre felfüggesztve
2 év próbára bocsátás

A többi elkövető: és/vagy pénzbüntetés: 100-350 napi tétel – 1000 Ft-1500Ft-2500 Ft/nap

ÖSSZEGRZÉS

- 1. Napjainkra egyre több fajt fenyeget a nemzetközi kereskedelem**
- 2. Az illegális kereskedelembeli forgalomba kerülő állatok és növények a legértékesebb csempészárúk a kábítószeres és fegyveres után**
- 3. Komplex témakör, komoly szakértői kérdés**
- 4. Bevezetésre került az „elhanyagolható mennyiség” fogalma bizonyos esetekre**
- 5. Jelentős a hatóságok közötti együttműködés szerepe**

www.cites.hu, cites@am.gov.hu

